

Stichting VredesWetenschappen

Verslag 2006

Inleiding

Het afgelopen jaar is het eerste jaar in het bestaan van de Stichting VredesWetenschappen (SVW) waarin een deel van de doelstelling werd gerealiseerd: het vestigen en functioneren van twee bijzondere leerstoelen met als onderzoeks- en leeropdracht de relatie tussen vrede en economie resp. vrede en recht. De beide leerstoelhouders hielden in 2006 hun oratie, waarin zij een visie gaven op wat zij zien als belangrijkste invalshoek voor hun activiteiten als bijzonder hoogleraar voor de komende vijf jaren.

De omvang van dit jaarverslag is beknopt; meer informatie over SVW is te vinden op de website van SVW: <http://stichtingvredeswetenschappen.nl>

Visie en Beleid

Vanaf de oprichting van SVW in 2004 is de doelstelling van SVW helder en concreet geformuleerd en is zijn 'Visie en Missie' in een gelijknamig document vastgelegd. Samengevat ziet SVW voor zichzelf als opdracht de bevordering van interdisciplinaire wetenschappelijke samenwerking – in onderwijs en onderzoek, met name aan Instellingen van Hoger Onderwijs – gericht op het scheppen van voorwaarden voor vrede. SVW wil een breed proces van communicatie stimuleren tussen academische instellingen en maatschappelijke organisaties, politiek en bedrijfsleven, mede met het oog op het daadwerkelijk bereiken van een breed gevarieerd publiek.

In 2006 is inhoud gegeven aan het statutair verplichte 'meerjarenbeleidsplan'. Over dit interne stuk zal advies worden ingewonnen van de Raad van Advies.

Bijzondere leerstoelen

In dit verslagjaar kon voor het eerst inhoud worden gegeven aan haar belangrijkste doelstelling: het instellen van een tweetal bijzondere leerstoelen, gericht op het onderzoeken van voorwaarden voor vrede.

Verder werden in de loop van 2006 verschillende initiatieven genomen voor uitbreiding van het aantal bijzondere leerstoelen. SVW streeft bijvoorbeeld naar bijzondere leerstoelen voor onderzoek naar en onderwijs in de relatie tussen *Vrede en Religie*, *Vrede en Educatie* en *Vrede en Democratie*. Voorts worden mogelijkheden verkend om te komen tot meer aandacht voor vredesvraagstukken aan instellingen voor Hoger BeroepsOnderwijs.

Leerstoel 'Economics of Conflict and Peace'

Deze bijzondere leerstoel is gevestigd aan het Institute of Social Studies (ISS) in Den Haag. Zij is ingesteld met het oog op het scheppen van die voorwaarden voor vrede, welke behoren tot de sfeer van de internationale economie. De bekleder van deze leerstoel is professor dr. S. Mansoob Murshed; hij is per 1 oktober 2005 benoemd voor een periode van 5 jaar in een omvang van 0,3 fte.

Op 22 juni hield Professor Murshed zijn inaugurele rede met als titel "From War to Peace (and Perhaps Prosperity): The Usefulness of Utility and the Saliency of Measurement". Daaraan voorafgaand vond er onder leiding van dr. Philip Verwimp (Universiteit Antwerpen) een seminar

plaats met als titel *Economics as a science of peace and conflict*, en als centraal thema *Child soldiers: an economic analysis*. De keynote speaker was professor Dr Scott Gates van het Peace Research Institute in Oslo. Het seminar werd georganiseerd door de Vereniging voor Economie en Vrede met medewerking van SVW en ISS.

Deze leerstoel wordt de eerste vijf jaar financieel mede mogelijk gemaakt door de ASN Foundation.

Namens SVW heeft professor dr P.J.I.M. de Waart, lid van de Raad van Advies van SVW, zitting in het curatorium van de leerstoel.

Leerstoel 'Vredesopbouw en Rechtsstaat'

De V.J. Koningsberger leerstoel *'Vredesopbouw en Rechtsstaat'*, is gevestigd aan de Universiteit Utrecht. Deze leerstoel is genoemd naar de hoogleraar biologie professor dr V.J. Koningsberger. Hij was de eerste hoogleraar in Nederland die zich in 1940 publiekelijk uitsprak tegen de uitsluiting van Joodse hoogleraren en medewerkers aan Nederlandse universiteiten. De leerstoel is ingesteld met het oog op het onderzoek naar en het onderwijs in de relatie tussen vredesopbouw en rechtsstaat. De bekleeder van de leerstoel is mevrouw professor dr Gerti Hesseling; zij is per 1 mei 2006 benoemd voor een periode van 5 jaar in een omvang van 0,3 fte. Op 24 november hield zij haar inaugurele rede met als titel *'Vrede en Recht kussen elkaar'*.

Daaraan voorafgaand vond er onder leiding van mevrouw Chiseche Mibenge, een seminar plaats met als titel *Peace building and transitional justice*. De keynote speaker was mevrouw dr Barbara Oomen van de Roosevelt Academy in Middelburg; zij sprak over *Transitional justice and its legitimacy: the case for a localized perspective*. Mevrouw mr J.M.M. Naber, lid van de Raad van Advies, was een van de co-referenten.

Het seminar werd georganiseerd door SVW en SIM, het Studie- en Informatiecentrum voor de rechten van de Mens.

De leerstoel wordt bekostigd door de Universiteit Utrecht.

Namens SVW heeft professor dr J.B. Opschoor, lid van de Raad van Advies van SVW, zitting in het curatorium van deze leerstoel

Bestuur

Op 31 december 2006 was het bestuur als volgt samengesteld:

Voorzitter mevrouw drs J.A. Schoondergang-Horikx

Vice-voorzitter dr P.H.J.J. Terhal

Secretaris drs H.J. van Bommel

Penningmeester mr G. Zoon

Leden mevrouw drs N. Montessori, drs J. Smit en drs B. Schennink

Het bestuur heeft een 'rooster van aftreden' opgesteld om te voorkomen dat een aantal bestuursleden tegelijk zou moeten aftreden. Het aantal bestuursleden is door het bestuur vastgesteld op zeven. Dit houdt in dat bij beëindigen van het lidmaatschap van een bestuurslid een vacature ontstaat waarin moet worden voorzien.

Het bestuur is in het verslagjaar uitgebreid met een tweetal personen door de benoeming van mevrouw Montessori en de heer Schennink tot bestuurslid. De heer C. Pot, medeoprichter van SVW en eerste secretaris, trad in 2006 terug, zodat het bestuur per ultimo 2006 uit zeven personen bestaat.

Raad van Advies

Op 31 december 2006 was de Raad van Advies als volgt samengesteld:

De heer professor Dr K. van Dam, emeritus hoogleraar biochemie Universiteit van Amsterdam
Mevrouw A.C.M. van Melle-Hermans, coördinator internationale afdeling Vrouwen voor Vrede;
bestuurslid World Conference on Religion and Peace

Mevrouw mr J.M.M. Naber, directeur van het Centre for Justice and Reconciliation.

De heer professor dr J.B. Opschoor, hoogleraar milieu- en ontwikkelingseconomie ISS en VU
Mevrouw drs C.J. van Peski, onderwijs- en cultuurpsycholoog met specialisatie vredeseducatie
en conflictransformatie.

De heer professor dr N.J. Schrijver, hoogleraar internationaal publiekrecht Universiteit Leiden.

De heer professor dr R. Tielman, emeritus hoogleraar Humanistiek Universiteit Utrecht

De heer professor dr L. Vriens, emeritus hoogleraar Vredespedagogiek Universiteit Utrecht.

De heer professor dr P.J.I.M. de Waart, emeritus hoogleraar volkenrecht VU.

Ten behoeve van het optimaal functioneren van de Raad van Advies is een – statutair verplicht – huishoudelijk reglement vastgesteld.

Contacten met andere vredesorganisaties

SVW is ontstaan uit een samenwerking tussen de Vereniging voor Economie en Vrede en de Stichting Leerstoelen Vredesopbouw. SVW heeft daarnaast in 2006 contact gehad met uiteenlopende andere instellingen en organisaties met als doel wederzijdse kennismaking en informatie. In twee gevallen hebben zulke contacten geleid tot een vorm van samenwerking in de vorm van het lidmaatschap van SVW van de volgende twee organisaties:

Platform voor een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid

SVW heeft zich per 1 januari 2006 aangesloten bij het Platform voor een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid. SVW is in dit Platform vertegenwoordigd door haar voorzitter.

People Building Peace Nederland

SVW heeft zich medio 2006 aangesloten bij de coalitie People Building Peace Nederland (PBP-NL). PBP Nederland heeft een Manifest opgesteld met de volgende drie uitgangspunten:

- voorkómen van geweld is de beste oplossing;
- maatschappelijke organisaties spelen daarin een sleutelrol;
- de samenleving moet daadwerkelijk investeren in een toekomst zonder geweld.

Het Manifest is uitgewerkt in het uit negen punten bestaand *Actieplan 2006-2016*.

Publiciteit

Met het oog op de herkenbaarheid van SVW heeft Len Munnik op verzoek van het bestuur een logo ontworpen, waarin het kerndoel van SVW is uitgebeeld: het bevorderen van vrede door middel van de beoefening van wetenschap.

SVW streeft naar vergroting van de bekendheid met haar doelstelling en activiteiten door middel van onder meer de website, een folder en een poster.

Website

In de loop van 2005 is gestart met de website. In het verslagjaar werd de website verder uitgebouwd. In de rubriek 'Gastcolumn' geven daartoe aangezochte personen hun persoonlijke visie op een aspect van vredeswetenschappen in de vorm van een column dat bedoeld is om discussie op gang te brengen. Met het oog hierop wordt het e-mailadres van de columnist vermeld.

Folder en poster

De bedoeling is dat met de folder een breed publiek wordt geïnformeerd over het werk van SVW. De folder geeft bovendien de mogelijkheid zich op te geven als Vriend/donateur van de stichting. Van die mogelijkheid hebben in 2006 23 personen gebruik gemaakt. Behalve financiële steun voor de eigen organisatie is het van belang ook een achterban op te bouwen. Elke gelegenheid die daartoe geschikt lijkt wordt benut voor een ruime verspreiding van de folder. De poster vermeldt de naam van de website van SVW, zodat belangstellenden weten hoe zij meer informatie over SVW kunnen verkrijgen.

SVW Nieuwsbrief

Vrienden/donateurs ontvangen via e-mail of post de onregelmatig verschijnende SVWNieuwsbrief over ontwikkelingen op het gebied van VredesWetenschappen.

Financiën

De Stichting VredesWetenschappen ontvangt geen subsidie van de overheid. Voor het instellen van bijzondere leerstoelen is SVW (mede) afhankelijk van externe geldbronnen van bedrijven, instellingen en fondsen.

In de loop van het verslagjaar heeft SVW kunnen putten uit de volgende geldbronnen:

- *ASN-Bank* bekostigt de bijzondere leerstoel, verbonden aan het Institute of Social Studies (ISS) in Den Haag. Uit deze bron kon tevens worden geput voor een deel van de kosten van het seminar dat op 22 juni in het ISS werd gehouden;
- *Universiteit Utrecht* bekostigt de bijzondere leerstoel in Utrecht.
- *Nationale Commissie Duurzame Ontwikkeling (NCDO)* was bereid een financiële bijdrage te geven ten behoeve van de twee in 2006 gehouden seminars;
- *Hemmink BV*, een ondernemer uit Zwolle was bereid jaarlijks €1.000 aan SVW te doneren;
- *De Remonstrantse Broederschap* in Utrecht heeft een startdonatie gegeven;
- *Vrienden van SVW*. In 2006 heeft SVW aan donaties € 520 ontvangen.

Ten slotte

Het verslagjaar overziende stelt het bestuur met voldoening vast dat beide bestaande bijzondere leerstoelen worden bezet door personen van hoge kwaliteit en met een grote inzet. Verder stemt het tot tevredenheid dat het in het kader van beide oraties gelukt is seminars te organiseren met goede sprekers met grote betrokkenheid en met een naar verhouding groot aantal geïnteresseerde en gekwalificeerde deelnemers.

Met al deze activiteiten heeft SVW veel personen bereikt en naar onze verwachting aangezet tot het leveren van (wetenschappelijke) bijdragen aan het bereiken van vrede.

